

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

1. Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

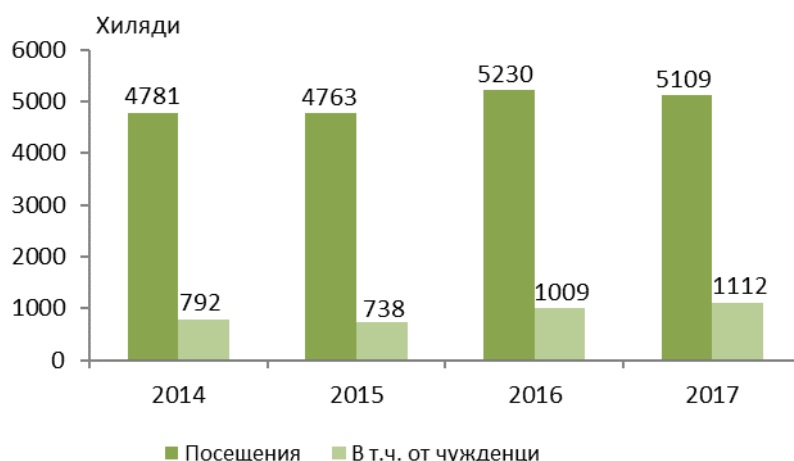
1.1. Музеи

Към 31.12.2017 г. в страната функционират 191 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство, като по тематичен обхват 93 от тях са общи, а 98 - специализирани (вкл. художествени галерии).

През 2017 г. движимите културни ценности, формиращи Националния музеен фонд, са 7 406 хил. фондови единици и в сравнение с 2016 г. техният брой се увеличава с 46 хиляди (0.6%). Цифровизирани са 343 хил. фондови единици, което е с 10 хил. повече спрямо предходната година.

Посещенията в музеите през 2017 г. са 5 109 хил. и съпоставени с 2016 г. намаляват с 2.3% (фиг. 1). Приблизително една четвърт от тях (1 221 хил.) са осъществени в дните със свободен вход. Регистрирано е увеличение на посещенията на чужденци в музеите - със 104 хил., или с 10.3% спрямо предходната година.

Фиг. 1. Посещения в музеите

Общите приходи на музеите през 2017 г. са 61 973 хил. лв., като от тях размерът на бюджетната субсидия е 47 424 хил. лв. (76.5%), приходите от посещения са 8 729 хил. лв. (14.1%) и от европейски програми и проекти - 972 хил. лева (1.6%).

Общият персонал на музеите през 2017 г. е 3 224 души и се увеличава с 2.3% в сравнение с 2016 година.

През 2017 г. в музеите са използвани 1 457 компютъра за административни цели, 607 - за съхранение на бази данни, и 209 - за предоставяне на данни на посетителите.

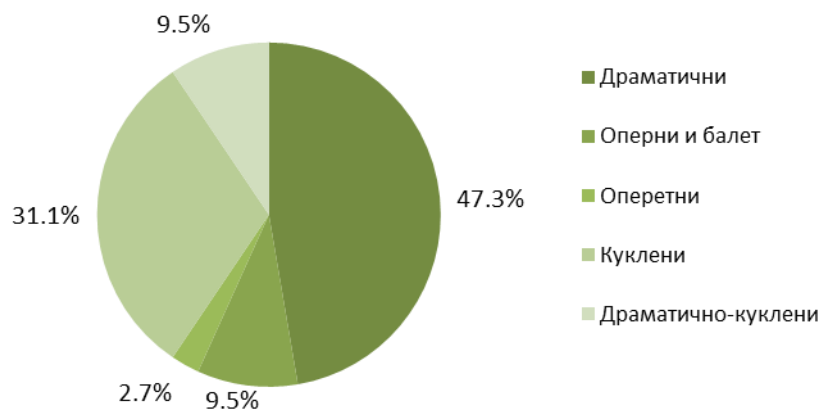
1.2. Сценични изкуства

През 2017 г. в действащите 74 театъра в страната са организирани 15 333 представления, посетени от 2 222 хил. зрители, като спрямо 2016 г. представленията се увеличават с 1.1%, докато посещенията намаляват с 3.2%. Средният брой посетители на едно представление също намалява от 151 през 2016 г. на 145 през 2017 година.

Разпределението на театрите по вид (фиг. 2) и реализирани постановки през 2017 г. е следното:

- 35 драматични театъра с 6 146 представления;
- 23 куклени театъра с 5 774 представления;
- 7 драматично-куклени театъра с 1 926 представления;
- 7 оперни и балетни театъра с 1 122 представления;
- 2 оперетни театъра с 365 представления.

Фиг. 2. Структура на театрите по вид

През 2017 г. в страната развиват дейност 54 музикални колектива - 5 филхармонии, 25 професионални ансамбъла за народни песни и танци и 24 оркестъра. Представленията на тези колективи се увеличават с 0.3%, а посещенията - с 3.4% в сравнение с 2016 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани следните прояви през 2017 година:

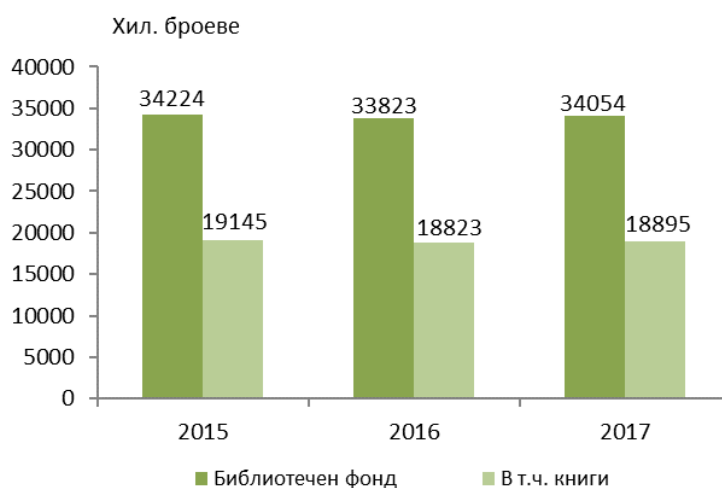
- естрадни (поп, рок, фолк и др.) - 522 концерта, посетени от 229.0 хил. лица;
- фолклорни - 131 концерта, посетени от 59.9 хил. лица;
- камерни и симфонични - 113 концерта, посетени от 27.3 хил. лица.

1.3. Библиотеки

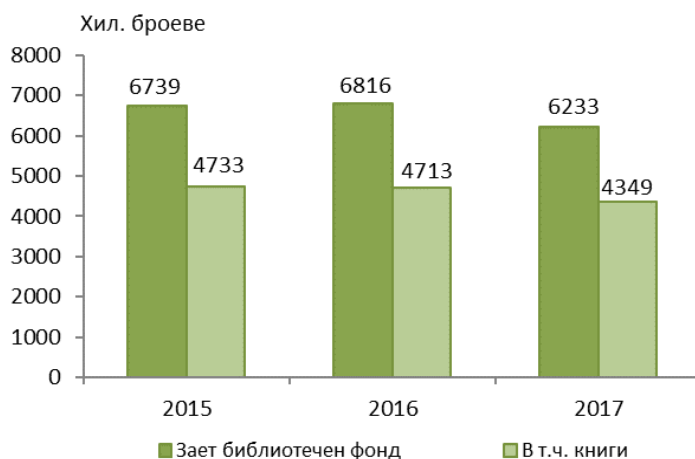
През 2017 г. броят на библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици остава непроменен спрямо предходната година (47). Общият им фонд се състои от 34 054 хил. библиотечни документа (фиг. 3) - книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други, като в структурата му с най-висок дял са книгите - 55.5% (18 895 хил.), следвани от другите библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, микроформи, патенти и стандарти) - 29.6% (10 082 хил.), и продължаващите издания - 14.9% (5 077 хиляди).

Фиг. 3. Библиотечен фонд

Регистрираните читатели са 248 хил., което е с 3.7% повече в сравнение с предходната година, докато посещенията намаляват с 0.9% и достигат 4 277 хиляди. Заетият библиотечен фонд е 6 233 хил. библиотечни единици (фиг. 4).

Фиг. 4. Зает библиотечен фонд

В Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ през 2017 г. има регистрирани 8 121 хил. библиотечни документа, или с 80 хил. повече в сравнение с предходната година. Библиотечният фонд в 26-те регионални библиотеки в областните центрове е 11 819 хил. библиотечни единици, като заетият библиотечен фонд в тях намалява със 161 хил. (4.3%) в сравнение с 2016 година (фиг. 5).

Фиг. 5. Зает библиотечен фонд на един читател по видове библиотеки

2. Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

2.1. Филмово производство

През 2017 г. са произведени общо 106 пълнометражни, късометражни и среднометражни филма, от тях 55 за кинорежата, 51 за телевизията, в т.ч. 3 сериала с общо 146 епизода.

Произведените пълнометражни филми са 25 (22 за кинорежата и 3 за телевизията) и намаляват с 10 (28.6%) спрямо предходната година.

Произведените късометражни и среднометражни филми са 81, от които 13 игрални, 56 документални и образователни и 12 анимационни. В сравнение с 2016 г. производството на този вид филми се увеличава с 10, или 14.1% (фиг. 6).

Фиг. 6. Произведени филми по вид

2.2. Кина

В края на 2017 г. кината в страната са 68, а киноекраните - 226, като броят им нараства спрямо 2016 г. съответно с 9 и 6. Мултиплексите¹ са 12 и в тях са осъществени 66.8% от всички прожекции и 71.1% от посещенията.

1. Кина, екрани, прожекции и посещения

	2013	2014	2015	2016	2017
Кина - бр.	40	49	55	59	68
Екрани - бр.	157	196	206	220	226
Прожекции - хил.	248	282	306	322	356
Посещения - хил.	4760	5097	5341	5548	5506

През 2017 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината се увеличават с 10.7%, а посещенията намаляват с 0.8%. Прожектирани са 9 437 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 912 български, 2 570 европейски, 5 524 от САЩ и 431 от други страни.

Най-голям е броят на кината в Югозападния район - 21 със 181 хил. прожекции, посетени от 2.9 млн. зрители. В столицата функционират 16 кина със 102 екрана, в които са прожектирани 3 354 филма.

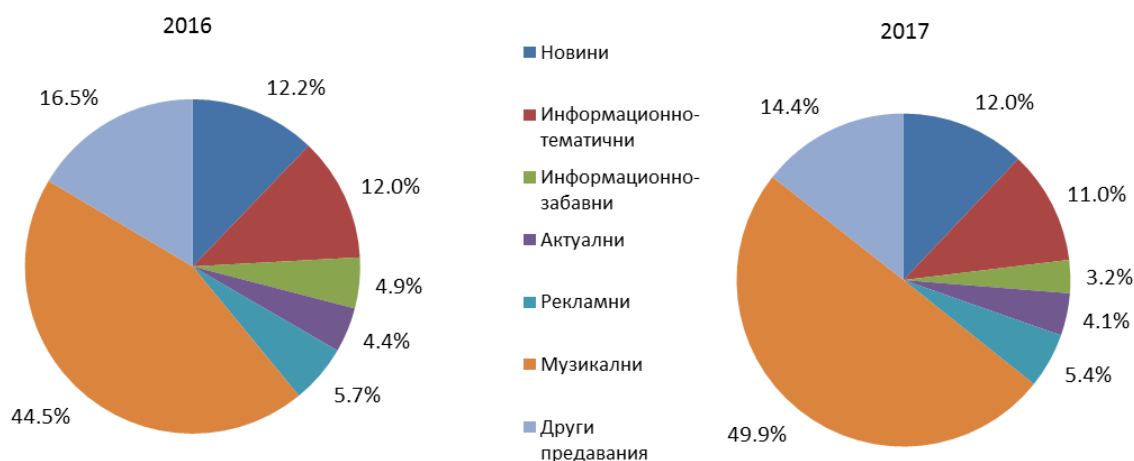
¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

2.3. Радиопрограмна дейност

През 2017 г. в страната функционират 85 регистрирани и лицензирани радиооператори, които са излъчили 723.6 хил. часа радиопредавания, или с 1.9% (13.3 хил. часа) повече в сравнение с 2016 година. Най-голям е делът на излъчените музикални предавания - 49.9%, следван от новините (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 12.0% (фиг. 7).

Фиг. 7. Структура на радиопредаванията по вид

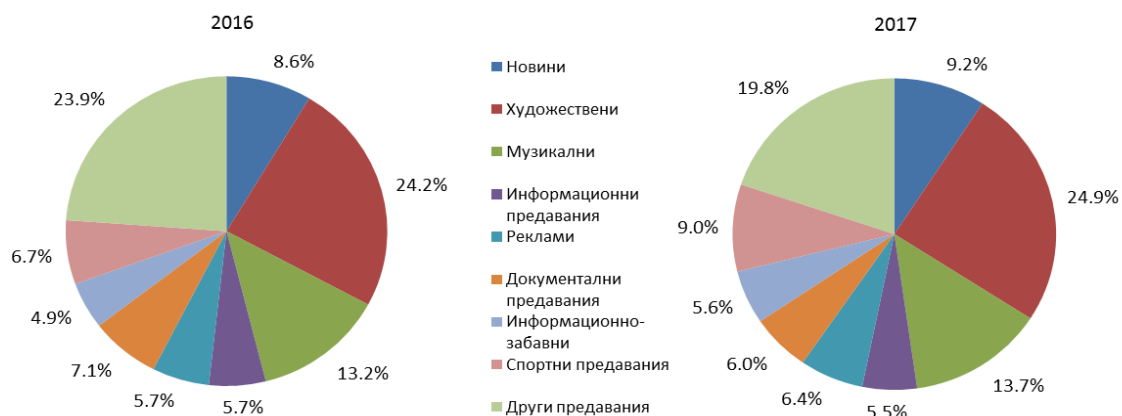
2.4. Телевизионна програмна дейност

През 2017 г. в страната функционират 117 регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора, което е с 4 по-малко от предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с обща продължителност 749.6 хил. часа, или с 4.3% по-малко в сравнение с 2016 година. Специализираните предавания (фиг. 8) са разпределени по часове, както следва:

- художествени предавания (игрални, телевизионни и видеофилми) - 186.8 хил. часа;
- музикални предавания - 102.3 хил. часа;
- новини (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 68.8 хил. часа;
- реклами - 47.9 хил. часа;
- образователни предавания - 9.6 хил. часа.

Фиг. 8. Структура на телевизионните предавания по вид

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база.

Дейността на **сценичните изкуства** е предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, в т.ч. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Данните за **филмовото производство** се събират годишно от Националния филмов център и частните продуценти. Тяхната дейност се характеризира главно чрез произведените филми, вкл. видеофилмите, филмите за кинорежата и телевизията. Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).

Приложение

Таблица 1

Културни институции в страната

	2015		2016		2017	
	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.
Библиотеки	48	4184	47	4315	47	4277
Музеи	201	4763	195	5230	191	5109
Театри	75	2169	75	2295	74	2222

Таблица 2

Произведени филми през 2017 година

(Брой)

	Филми	Произведени филми по направление				
		за киномре- жата	за телевизията			
			общо	телевизи- онни	сериали	
				общо	епизоди	
Общо	106	55	51	48	3	146
Пълнометражни филми	25	22	3	3	-	-
Игрални	16	14	2	2	-	-
Документални	8	7	1	1	-	-
Анимационни	1	1	-	-	-	-
Късометражни и среднометражни филми	81	33	48	45	3	146
Игрални	13	8	5	2	3	146
Документални и образователни	56	13	43	43	-	-
Анимационни	12	12	-	-	-	-